

Høringsinnspill til [ny styringsavtale med Enova](#)

03.05.2024 Sirkulær Ressurssentral AS

Kontaktinfo: Emil Andresen Rygh, E-post: emil@ressurssentral.no, tlf.: 484 06 902

Innledning

[Sirkulær Ressurssentral AS](#) er et ideelt aksjeselskap som jobber sammen med en rekke store aktører i byggebransjen for å gjøre ombruk av byggevarer til det naturlige førstevalget. Gjennom vårt arbeid har vi tilegnet oss innsikt om hva vi opplever at fungerer godt og mindre godt med Enovas nåværende tilskuddsordninger rettet mot byggebransjen generelt, og ombruk i byggebransjen spesielt. Vi gir på den bakgrunn noen innspill til ny fireårig styringsavtale med Enova. Innspillene foreligger på to nivåer:

1. Generelle innspill til styringsavtalen som helhet.
2. Spesifikke innspill på spesifikke deler av styringsavtalen.

Spesifikke referanser til styringsavtalen er angitt i henhold til kapittelinnstillingen i [inneværende styringsavtale med Enova](#).

1. Generelle innspill

Innretning og mål

Inneværende styringsavtale angir at Enovas aktivitet skal bidra til å redusere ikke-kvotepliktige klimagassutslipp mot 2030, og har for inneværende periode et mål om utslippsresultater tilsvarende 1,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Sirkulær Ressurssentral mener at Enovas aktivitet, som er det viktigste statlige klimavirkemiddelet Norge har, må rette seg mot det samlede klimagassutslippet i Norge, også kvotepliktige klimagassutslipp. Videre at Enovas aktivitet for kommende periode må ha et vesentlig høyere mål om utslippsresultater enn for inneværende periode, basert på en kunnskapsbasert vurdering av hva som kreves for å nå Norges klimamål innen 2030, samt at dette er siste styringsperiode hvor tiltak for å nå 2030-målene kan settes.

Verdikjedeutvikling og sirkulærøkonomi

Inneværende styringsavtale angir at Enovas aktivitet skal rette seg mot innovasjon i teknologiutvikling og løsninger/produkter. Sirkulær Ressurssentral mener at Enovas aktivitet i like stor grad bør støtte mer "modne" tiltak som bidrar til betydelig reduksjon av energiforbruk, ressursbruk og CO-reduksjon, samt andre innovasjoner som også har stor betydning for at Norges klimamål skal kunne nås. Eksempelvis utvikling av prosess- og verdikjede og nye samarbeidsformer. Av særlig viktighet er å bidra til å støtte overgangen til mer sirkulære verdikjeder, prosesser og forretningsmodeller. Dette er viktig av flere grunner:

1. Miljømessige hensyn: Overgangen til sirkulære forretningsmodeller er avgjørende for å redusere ressursbruk og avfallsgenerering. Ved å fremme avfallsminimering, ombruk og resirkulering, kan vi redusere belastningen på miljøet, bevare naturressurser og redusere klimaavtrykket.

2. Økonomisk bærekraft: Sirkulære forretningsmodeller kan bidra til økt lønnsomhet og konkurransekraft på lang sikt. Ved å utnytte ressurser mer effektivt,

reduere avfall og øke levetiden til produkter, kan bedrifter oppnå kostnadsbesparelser og skape nye inntektsstrømmer.

3. Innovasjon og nyskaping: Overgangen til sirkulære forretningsmodeller krever innovasjon og nyskaping på flere områder, inkludert produktdesign, materialgjenvinningsteknologi, logistikk, verdikjeder og forretningsmodeller.

4. Internasjonale trender og krav: Internasjonalt blir det stadig større fokus på sirkulærøkonomi og bærekraftig utvikling. For å være konkurransedyktig i et globalt marked, må norske bedrifter kunne tilby produkter og tjenester som er i tråd med disse trendene og kravene.

Samlet sett er det å rigge Enova til å støtte overgangen til sirkulære forretningsmodeller avgjørende for å oppnå både miljømessige, økonomiske og sosiale målsettinger på lang sikt. Under følger konkrete forslag:

1. Stille krav til forsvarlig ressursforvaltning. Stadig strengere krav, nasjonalt og fra EU, legger opp til storslått utskiftning av bygningselementer som påvirker bygningers energiforbruk. For å understøtte dette tilbys støtteordninger som gjør dette realiserbart. Men det tas i dag ikke høyde for forsvarlig håndtering av materialene som tas ut av byggene, slik at denne utskiftningen generer mye nytt avfall. Dette må det gjøres noe med. I støtteordningen bør det legges føringer for mer sirkulær håndtering av ressursene, og det bør gis økonomisk støtte til eventuelle merkostnader som forsvarlig ressurshåndtering innebærer.

2. Støtte til innovativ bruk av eksisterende teknologi. Det er i dagens virkemiddelapparat et svært høyt fokus på innovasjon og ny teknologiutvikling. Det bør i fremtidige programmer også legges opp til å støtte prosjekter som anvender eksisterende teknologier til nye formål, selv om det ikke nødvendigvis innebærer radikal innovasjon. Klimaeffekten av tiltakene bør veie minst like tungt som innovasjonshøyden og TRL-nivå.

3. Støtte til skånsom demontering. Det bør utarbeides en støtteordning som bidrar til å bevege bransjen vekk fra tradisjonell riving og over til løsninger som tar bedre vare på ressursene. En slik støtteordning kan dekke hele eller deler av merkostnadene skånsom demontering innebærer i dagens marked. Merkost kan innebære både direktekostnader knyttet til kartlegging, demontering og kostnader knyttet til å tilgjengeliggjøre produktene for andre aktører.

4. Støtte til utvikling av fysisk og digital infrastruktur som muliggjør skalering og vekst av sirkulære tjenester og produkter. Det bør tilbys økonomisk støtte for å hjelpe fremoverlente bedrifter med å investere i nødvendig infrastruktur for å skalere opp den sirkulære delen av virksomheten. Dette kan omfatte støtte til etablering av ombrukssentraler, oppgradering av avfalls- og resirkuleringsanlegg, investeringer i digital teknologi for å optimalisere ressursutnyttelse og støtte til utvikling av digitale plattformer for å koble tilbud og etterspørsel etter sirkulære produkter og tjenester.

5. Støtte til avfallsreducerende tiltak på byggeplasser. Det bør gis støtte til prosjekter for å kartlegge og gjennomføre tiltak som fører til betydelig avfallsreduksjon på byggeplass. Dette bør gjelde både tiltak som fjerner

avfallsgenerering i sin helhet og tiltak som sørger for at avfallet som genereres blir håndtert høyt i avfallspyramiden.

Markedsposisjon

Inneværende styringsavtale angir at Enovas aktivitet skal rette seg mot senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Sirkulær Ressurssentral mener at Enovas aktivitet må forlenges utover tidlig markedsintroduksjon tilstrekkelig til at omstillingen støtten bidrar til kan feste seg. Vi mener at å avslutte støtten etter tidlig markedsintroduksjon, slik definert i kap. 6, gir for stor risiko for at innovasjonene som har fått støtte må avvikes på grunn av manglende risikofinansiering til etterfølgende utviklingsfase. Dette underbygges også av vårt syn på at Enovas aktivitet ikke bare bør rettes mot teknologiutvikling og løsninger, men også mot prosesser, verdikjeder, forretningsmodeller og nye samarbeidsformer, herunder sirkulærøkonomi. At Enovas aktivitet avsluttes etter tidlig markedsintroduksjon, passer dårlig med hva som kreves for at slike innovasjoner skal kunne bli bærekraftige og skalerbare, og på sikt bidra til den langsiktige klimaomstillingen vi må ha.

2. Spesifikke innspill

Fortale

Sirkulær Ressurssentral foreslår at tredje nederste avsnitt endres til “Det er lagt til rette for at Enova skal kunne ha en liten og fleksibel organisasjon og prioritere innsatsen der effekten på klimautslipp er størst.”

4. Delmål

Sirkulær Ressurssentral foreslår at Enovas delmål og innretning endres i henhold til våre generelle innspill.

6. Rammer for virkemidlene

Inneværende styringsavtale angir at “Enovas virkemidler bør ikke intervensere i allerede velfungerende markeder”. Sirkulær Ressurssentral mener at begrepet “velfungerende marked” er for upresist, og kan føre til at innovasjoner som over tid kan bidra til vesentlig klimaomstilling, men som opererer i eksisterende markeder, ikke får støtte på grunn av at de defineres å være i “velfungerende markeder”. Sirkulær Ressurssentral foreslår for øvrig at Enovas rammer for virkemidlene gjennomgående endres i henhold til våre generelle innspill.

7. Rapportering

Sirkulær Ressurssentral foreslår at Enovas krav til rapportering endres i henhold til våre generelle innspill.

8. Avtalefestede aktiviteter

Sirkulær Ressurssentral mener at alt under “Særlige vilkår” må revideres på bakgrunn av et oppdatert kunnskapsgrunnlag om hva som kreves for å redusere både kvotepliktige og ikke-kvotepliktige klimagassutslipp samlet sett i samsvar med våre nasjonale målsettinger. Sirkulær Ressurssentral mener i tillegg at støtte til sirkulær omstilling bør inn som et eget avsnitt under “Særlige vilkår”.